

Vergaderjaar 2008–2009

31 792 VII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

blz.

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	2
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	3
1.	Leeswijzer	3
2.	Het beleid	4
2.1	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	4
2.2	De beleidsartikelen	6
	<i>Veiligheid</i>	6
	2: Politie	6
	4: Partners in veiligheid	8
	5: Nationale veiligheid	10
	14: Toezicht en onderzoek openbare orde en veiligheid	11
	15: Crisisbeheersing	12
	16: Brandweer en GHOR	13
	<i>Bestuur en democratie</i>	15
	1: Grondwet en democratie	15
	6: Functioneren openbaar bestuur	16
	<i>Publieke Dienstverlening en Openbare Sector</i>	17
	7: Innovatie- en informatiebeleid openbare sector	17
	10: Arbeidszaken overheid	18
	11: Kwaliteit Rijksdienst	19
2.3	De niet-beleidsartikelen	21
	12: Algemeen	21
	13: Nominaal en onvoorzien	22

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2008 wijzigingen aan te brengen in:

- departementale begrotingsstaat van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
- begrotingsstaat inzake de baten-lastendiensten van dit ministerie.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
G. ter Horst

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Th. B. Bijleveld-Schouten

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

De tweede suppletore begroting geeft een beeld van de uitvoering van de begroting 2008 en van de budgettaire gevolgen van beleidsplannen die het kabinet in het lopende jaar uitvoert. De stand van de tweede suppletore begroting wordt vanaf de stand van de vermoedelijke uitkomsten in de ontwerpbegroting 2009 opgebouwd door middel van de beleidsmatige en niet-beleidsmatige mutaties.

De belangrijkste uitgavenmutaties en/of mutaties groter dan € 5 miljoen worden separaat weergegeven in tabel 1 bij hoofdstuk 2, voorzien van een toelichting. Vervolgens zijn per beleidsartikel de tabellen budgettaire gevolgen van beleid opgenomen. Onder de tabellen worden alle mutaties toegelicht die groter zijn dan € 1 miljoen.

De technische wijzigingen betreffen onder andere niet-beleidsmatige verschuivingen binnen de begroting (reallocatie), bijdragen van en naar andere departementen (overboekingen) en gelijktijdige verhogingen of verlagingen van samenhangende uitgaven en ontvangsten (desalderingen). Deze worden toegelicht bij het beleidsartikel waar het geld is bijgekomen.

2. Het beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 1: Opbouw verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen vanaf de stand ontwerpbegroting (x € 1 000)

	Art. nr.	Uitgaven 2008
Stand ontwerpbegroting 2008		5 696 940
Stand 1e suppletore begroting 2008		6 120 102
<i>Belangrijkste suppletore mutaties</i>		
1. Verhuiskosten AIVD (inclusief FPU kosten)	5.1	5 300
2. EU subsidies en BTW	6.2	11 596
3. e-overheid projecten	7.2	7 228
4. GBA	7.4	5 700
5. Compensatie postactieve	10.5	11 800
6. e-inspectie	11.7	6 200
7. Digitale werkomgeving	11.9	8 900
8. Overdracht preparatie decentraal	15.3	- 5 651
9. Compensatie postactieve ambtenaren		- 21 800
10. Overig	diversen	- 7 609
Stand 2e suppletore begroting 2008		6 141 766

Toelichtingen

1. Verhuiskosten AIVD. (inclusief FPU kosten AIVD)
Medewerkers die in dienst waren in 1999 hebben recht op een aanvulling bij vervroegde uittreding als gevolg van de afschaffing van de toenmalige FLO-regeling. Het restant van de middelen wordt ingezet voor kosten in het kader verhuiskosten AIVD.
De verhuizing van de AIVD heeft eind 2007 plaatsgevonden. De uitgaven komen voor een deel in 2008.
De dekking wordt voor een deel gevonden in de beschikbare EJM middelen ten behoeve van huisvesting buitenpanden en apparaat zoals die bij Voorjaarsnota zijn opgenomen en voor een deel uit de FPU kosten AIVD.
2. EU subsidies en BTW. Overboeking vanuit Ministerie van Financiën voor compensabele BTW en EU subsidies. Door BZK wordt dit overgemaakt naar verschillende gemeenten.
3. e-overheid projecten. De ontwikkeling van een aantal e-overheid projecten ontvangt jaarlijks bij najaarsnota een budget van het ministerie van Economische Zaken in het kader van het Programma Implementatie Agenda ICT beleid (PRIMA)..
4. GBA. Het budget voor de Gemeentelijke basisadministratie (GBA) is in 2008 niet helemaal tot besteding gekomen omdat het overheidsgebruik GBA en het aantal gratis nationale identiteitskaarten voor 14 jarigen achter zijn gebleven in de prognoses.
5. Compensatie postactieve ambtenaren. De eindafrekening inzake de uitkeringsregeling 2007 postactieve ambtenaren heeft geresulteerd in een (niet voorziene) ontvangst van € 11,8 mln.
6. E-inspectie. De raming voor 2008 wordt met 6,2 mln. verhoogd voor het project e-inspectie. Dit bedrag komt ten laste van het gereserveerde budget in het kader van het programma Vernieuwing Rijksdienst

7. Digital werkomgeving Rijk. De raming voor 2008 wordt met 8,9 mln. verhoogd voor het project Digitale werkomgeving Rijk. Dit project ontwikkelt een standaard rijkswerkplek. Dit bedrag komt ten laste van het gereserveerde budget in het kader van het programma Vernieuwing Rijksdienst
8. Reparatie decentraal. Het betreft een herschikking van het budget programma Preparatie Decentraal als gevolg van een interne reorganisatie.
9. Compensatie Post-actieven ambtenaren. De eindafrekening inzake de uitkeringsregeling 2007 postactieve ambtenaren heeft geresulteerd in een (niet voorziene) ontvangst van € 11.8 mln. Voor de uitkeringsregeling 2008 wordt een lagere uitgave van € 10 mln. voorzien. In totaal leidt dit tot een meevaller van 21,8 mln euro.

2.2 De beleidsartikelen

Thema Veiligheid

Artikel 2. Politie

Budgettaire gevolgen van beleid (x € 1 000)

2	Politie	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties NvW en amende-ment (2)	Stand 1e suppletore begroting (3)	Mutaties 2e suppletore begroting (4)	Stand 2e suppletore begroting (5)=(3+4)
	Verplichtingen	4 853 519		5 076 210		5 111 984
	Waarvan garantieverplichtingen	611 000				
	Uitgaven:	4 537 139	7 500	4 759 830	35 774	4 795 604
	Apparaatuitgaven					
	2.1 Apparaat	10 576		10 693	1 735	12 428
	a. reeds opgenomen in stand ontwerp-begroting 2009				1 735	
	Programma-uitgaven	4 526 563	7 500	4 749 137	34 039	4 783 176
	waarvan juridisch verplicht	4 400 982				
	2.2 Politie op regionaal niveau	3 614 319		3 789 968	32 502	3 822 470
	waarvan juridisch verplicht	3 614 319				
	a. reeds opgenomen in stand ontwerp-begroting 2009				14 458	
	b. Politietaken asiel (ind)				- 106	
	c. Forensisch opsporen				- 50	
	d. werkgeverslasten CAO (van art. 2.5.)				18 200	
	2.3 Politie op bovenregionaal en landelijk niveau	589 002	7 500	627 430	4 497	631 927
	waarvan juridisch verplicht	578 181				
	*Bijdragen baten-lastendiensten KLPD	(470 450)				
	a. reeds opgenomen in stand ontwerp-begroting 2009				1 289	
	b. forensisch opsporen				50	
	c. Europol Afghanistan				102	
	d. Havank				118	
	e. Landenprogramma's (van art. 4.6)				2 688	
	f. Spreker herkenning				150	
	g. Financiering NCIPS				100	
	2.4 Prestatievermogen van de politie	74 869		68 507	- 443	68 064
	waarvan juridisch verplicht	67 466				
	a. Boekwerk criminaliteit & rechts-handhaving in eurogio maas-rijn deel II				- 100	
	b. havank				- 118	
	c. Veiligheidsmonitor 2008				- 225	
	2.5 Adequaat niveau van politiepersoneel	241 073		248 679	- 2 517	246 162
	waarvan juridisch verplicht	141 016				
	a. reeds opgenomen in stand ontwerp-begroting 2009				18 683	
	b. Werkgeverslasten CAO (naar art. 2.2.)				- 18 200	
	c. Incidenteel lagere kosten activiteiten				- 3 000	
	2.6 Geneeskundige verzorging politie	7 300		14 553		14 553
	waarvan juridisch verplicht	0				
	Ontvangsten	3 215		3 215	0	3 215

2.2.d. / 2.5.b. Werkgeverslasten CAO. Conform de gebruikelijke systematiek krijgen korpsen de mutatie in de werkgeverslasten uitgekeerd (2.2.d), waarvoor de gemaakte reservering nu vrijvalt (2.5.b).

2.3.e. Landenprogramma's. (van artikel 4.6.). De kosten voor landenprogramma's en uitzendingen politiefunctionarissen naar internationale crisisgebieden zijn geraamd op artikel 4.6, maar worden betaald en verantwoord op artikel 2.3.

2.5.c. Incidenteel lagere kosten activiteiten. Een klein deel van het budget dat was geraamd voor doelstelling 2.5 adequaat niveau van politiepersoneel blijkt dit uitvoeringsjaar niet nodig te zijn vanwege het lager uitvallen van kosten van activiteiten binnen de doelstelling.

Artikel 4. Partners in Veiligheid

Budgettaire gevolgen van beleid (x € 1 000)

4 Partners in veiligheid	Stand ontwerp- begroting 2008 (1)	Stand 1e suppletore begroting (2)	Mutaties 2e suppletore begroting (3)	Stand 2e suppletore begroting (4)=(2+3)
Verplichtingen	77 408	116 072		104 972
Uitgaven:	109 398	148 062	- 11 100	136 962
4.1 Apparaat	10 941	10 119	799	10 918
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			299	
b. Academie voor leiderschap			500	
Programma-uitgaven	98 457	137 943	- 11 899	126 044
waarvan juridisch verplicht	3 664			
4.2 Veiligheidsbeleid op nationaal niveau	49 107	48 285	- 7 319	40 966
waarvan juridisch verplicht	2 359			
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			699	
b. Polarisatie en radicalisering			- 1 271	
c. nanotechnologie			- 188	
d. Overboekingen Min Justitie			- 2 459	
e. Onderzoek Douanelab			- 40	
f. Fietsendiefstal			440	
g. Polarisatie en radicalisering			- 3 500	
h. Veiligheid door innovatie			- 1 000	
4.3 ICT-infrastructuur	43 757	84 065	- 1 218	82 847
waarvan juridisch verplicht	1 204			
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			501	
b. Fietsendiefstal			- 500	
c. vervanging brandweermat			- 1 200	
d. energiened C2000 (desaldering)			392	
e. uitrol C2000 Limburg-Zuid (desaldering)			506	
f. Medegebruik opstelpunten C2000 (desaldering)			1 583	
g. informatievoorziening veiligheid			- 2 500	
4.6 Veiligheidsbeleid op internationaal niveau	5 593	5 593	- 3 362	2 231
waarvan juridisch verplicht	101			
a. Europol Afghanistan			- 102	
b. Landenprogramma's (naar art. 2.2.)			- 2 688	
c. Overheveling budget internationale samenwerking (naar artikel 12.1)			- 772	
d. Polarisatie en radicalisering (van art. 4.2.)			200	
Ontvangsten	0	265	2 481	2 746
a. energiened C2000 (desaldering)			392	
b. medegebruik opstelpunt C2000 (desaldering)			1 583	
c. Uitrol C2000 Limburg-Zuid (desaldering)			506	

4.2.b. Polarisatie en radicalisering. Het betreft bijdragen aan gemeenten voor projecten op het gebied van polarisatie en radicalisering.

4.2.d. Overboekingen ministerie Justitie. BZK draagt o.a. bij aan het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid.

4.2.g. Polarisatie en radicalisering. De uitvoering van het operationele actieplan P&R 2008 heeft vertraging opgelopen, onder andere wat betreft de budgetaanvragen van gemeenten en maatschappelijke instellingen voor de lokale en bovenlokale aanpak van polarisatie en radicalisering.

4.2.h. Veiligheid door innovatie. Inzet TNO voor Veiligheid door innovatie. Het gaat hierbij om zoeken naar innovatieve oplossingen die een bijdrage leveren aan de bescherming van hulpverleners, effectieve en compacte brandbestrijdingsmiddelen en het opstellen van roadmaps voor de inzet van Pijler 2 gelden.

4.3.c. Vervanging brandweermat. Reallocatie naar artikel 16.4 en 4.1. Onderuitputting wordt ingezet ter vervanging van verouderd materiaal bij de brandweer (o.a. haakarmvoertuigen) en de Academie voor leiderschap.

4.3.f. Medegebruik opstelpunten C2000. In 2002 is besloten tot medegebruik van de C2000 opstelpunten (zendmasten) door commerciële providers. De dienst Domeinen van het ministerie van Financiën ontvangt deze opbrengsten die volgens afspraak ten gunste worden gebracht van de BZK begroting ten behoeve van de bekostiging van het beheer van C2000.

4.3.g. Informatievoorziening veiligheid. Door vertraging van het project Informatie Basisvoorziening Veiligheid (IBV) is het budget niet nodig in 2008.

4.6.b. Landenprogramma's.(naar artikel 2.2) De kosten voor landenprogramma's en uitzendingen politiefunctiearissen naar internationale crisisgebieden zijn geraamd op artikel 4.6 maar worden betaald en verantwoord op artikel 2.3.

Artikel 5. Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst

Budgettaire gevolgen van beleid (x € 1 000)

5	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Stand 1e suppletore begroting (2)	Mutaties 2e suppletore begroting (3)	Stand 2e suppletore begroting (4)=(2+3)
	Verplichtingen	159 116	162 994		172 122
	Uitgaven:	159 116	162 994	9 128	172 122
5.1	Apparaat	154 928	158 806	9 128	167 934
	a. reeds opgenomen in stand ontwerp-begroting 2009			4 260	
	b. Trainees			- 432	
	c. Verhuiskosten AIVD (inclusief FPU kosten)(van art. 2.1)			5 300	
5.2	Geheime uitgaven	4 188	4 188	0	4 188
	a. reeds opgenomen in stand ontwerp-begroting 2009			0	
	Ontvangsten	391	3 191	0	3 191

5.1.c. (zie toelichting bij belangrijkste mutaties)

Artikel 14. Toezicht en onderzoek openbare orde en veiligheid

Budgettaire gevolgen van beleid (x € 1 000)

14 Toezicht en onderzoek openbare orde en veiligheid	Stand ontwerp- begroting 2008 (1)	Stand 1e suppletore begroting (2)	Mutaties 2e suppletore begroting (3)	Stand 2e suppletore begroting (4)=(2+3)
Verplichtingen	15 273	15 431		15 854
Uitgaven:	15 273	15 431	423	15 854
14.1 Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV)	5 122	5 280	193	5 473
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			156	
b. Sociaal flankeren beleid (van artikel 13.3)			5	
c. apparaat			32	
14.2 Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV)	10 151	10 151	230	10 381
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			230	
Ontvangsten	0	58	0	58

Artikel 15. Crisisbeheersing

Budgettaire gevolgen van beleid (x € 1 000)

15 Crisisbeheersing	Stand ontwerp- begroting 2008 (1)	Stand 1e suppletore begroting (2)	Mutaties 2e suppletore begroting (3)	Stand 2e suppletore begroting (4)=(2+3)
Verplichtingen	35 016	33 854		29 454
Uitgaven:	36 380	35 218	- 4 400	30 818
15.1 Apparaat	7 954	8 051	262	8 313
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			262	
Programma-uitgaven waarvan juridisch verplicht	28 426 4 280	27 167	- 4 662	22 505
15.2 Programma uitgaven	5 759	7 746	- 2 605	5 141
a. Begroting jaarplan			- 2 259	
b. Herschikking middelen voor risicokaart (naar art. 15.3)			- 346	
15.3 Functioneren crisisbeheersingsorganisatie waarvan juridisch verplicht	12 398 518	12 052	- 1 064	10 988
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			1 258	
b. Begroting jaarplan			2 528	
c. Herschikking middelen voor risicokaart (van art. 15.2)			346	
d. Looking through the wall (van artikel 4.2)			- 45	
e. Overdracht preparatie decentraal (naar artikel 16)			- 5 651	
f. NEC			500	
15.4 Aansturen crisisbeheersing waarvan juridisch verplicht	8 951 3 237	6 051	- 2 697	3 354
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			54	
b. Begroting jaarplan			- 3 251	
c. NCC/ERC en SSCB			500	
15.5 Crisiscommunicatie waarvan juridisch verplicht	1 318 525	1 318	1 704	3 022
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			222	
b. Begroting jaarplan			2 982	
c. Denk Vooruit Campagne (van art. 16.4)			1 000	
d. Cell Broadcasting			- 2 500	
Ontvangsten	2 000	3 987	0	3 987

15.2.a. 15.3b. 15.4.b 15.5.b Herschikking middelen ten behoeve van jaarplan crisisbeheersing. Dit betreft een herschikking van het budget van de afdeling crisisbeheersing als gevolg van een interne reorganisatie.

15.3.e. Zie voor een toelichting het overzicht belangrijkste mutaties onder paragraaf 2.1.

15.5.c. Denk Vooruit Campagne. (1000). Jaarlijks worden rampencampagnes uitgevoerd om de bewustwording bij de burgers in geval van rampen te verhogen. Om de rampencampagnes meer in een meerjarenperspectief te plaatsen en uit te breiden naar nieuwe specifieke doelgroepen is voor 2008 ca € 1,0 mln extra nodig. De focus ligt hierbij bijvoorbeeld ook op zelfredzaamheid en brandveiligheid.

15.5.d. 15.5.e. Cell Broadcasting (-1500). Het betreft een overboeking in verband met het uitstellen van de aanbesteding Cell Broadcast. Het budget wordt ingezet voor de implementatie van NEC, een landelijk netwerk voor het netcentrisch delen van informatie bij rampen, en voor de kosten van het samenvoegen van het Nationaal Crisis Centrum (NCC), het Expertisecentrum (ERC) en het Shared Servicecentrum crisisbeheersing (SSCB).

Artikel 16. Brandweer en GHOR

Budgettaire gevolgen van beleid (x € 1 000)

16 Brandweer en GHOR	Stand ontwerp- begroting 2008 (1)	Stand 1e suppletore begroting (2)	Mutaties 2e suppletore begroting (3)	Stand 2e suppletore begroting (4)=(2+3)
Verplichtingen	155 602	155 302		160 516
Uitgaven:	155 629	155 329	5 214	160 543
16.1 Apparaat	3 220	3 303	224	3 527
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			103	
b. sociaal flankerend beleid (van artikel 13.3)			121	
Programma-uitgaven	152 409	152 026	4 990	157 016
waarvan juridisch verplicht	120 256			
16.2 Bestuurlijke organisatie	117 756	117 756	2 425	120 181
waarvan juridisch verplicht	95 027			
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			2 160	
b. Brandveiligheid			- 200	
c. Impuls Nederlandse Antillen (naar 16.3)			- 300	
d. Overdracht preparatie decentraal (van artikel 15.3)			1 465	
e. Restant convenantbudget			- 2 500	
f. Bommenregeling (van art. 16.4)			1 800	
16.3 Taken	5 491	5 110	1 872	6 982
waarvan juridisch verplicht	2 943			
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			55	
b. Bijdrage Railplan			407	
c. Brandveiligheid			400	
d. Impuls Nederlandse Antillen (van art. 16.2)			300	
e. Overdracht reparatie decentraal (van artikel 15.3)			710	
16.4 Kwaliteit	29 162	29 160	693	29 853
waarvan juridisch verplicht	22 286			
* Bijdragen baten-lastendienst Landelijke faciliteit rampen- bestrijding (LFR)	(6 300)			
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			- 447	
b. Denk Vooruit Campagne (naar art. 15.5)			- 1 000	
c. Looking Through the Wall (van artikel 4.2)			- 45	
d. Overdracht preparatie decentraal (van artikel 15.3)			3 476	
e. Vervanging brandweermat			700	
f. Bommenregeling (naar art. 16.2)			- 1 800	
g. BZK Huisvestingsbudget			9	
h. Brandveiligheid			- 200	
Ontvangsten	250	250	0	250

16.2.d./16.4.d. Preparatie decentraal. Dit betreft een herschikking van het budget van programma Preparatie Decentraal als gevolg van een interne reorganisatie.

16.2.e. Restant convenantbudget. Er is budget gereserveerd als stimuleringsbijdrage voor de veiligheidsregio's om convenanten af te sluiten. Niet alle regio's hebben een convenant afgesloten waardoor een deel van dit budget onbesteed blijft. Dit wordt ingezet voor knelpunten die ontstaan bij het uitvoeren van de afspraken die in de convenanten zijn gemaakt. Omdat begin 2009 een gespreksronde met de veiligheidsregio's plaatsvindt, is pas dan inzichtelijk wat de financiële knelpunten precies zijn.

16.2.f./16.4.f. Bommenregeling. Aan gemeenten wordt conform het bijdragebesluit kosten opsporing en ruiming conventionele explosieve Tweede Wereldoorlog (BKRE) een bijdrage verstrekt aan gemeenten voor het ruimen van bommen. Verwacht wordt dat hierop een tekort ontstaat van 1,8 mln. Dit wordt binnen artikel 16 opgevangen met budget voor

innovatie en het Center of Excellence for National Safety en Security (CENS2) die door vertraging dit jaar niet tot betaling komen.

16.4.b. Denk Vooruit Campagne. Jaarlijks worden rampencampagnes uitgevoerd om de bewustwording bij de burgers in geval van rampen te verhogen. De focus ligt hierbij ook op zelfredzaamheid en brandveiligheid. Er is budget vrijgemaakt door af te zien van een voorschot aan het Nederlandse Instituut voor Fysieke Veiligheid (NIFV). In 2009 wordt het volledige budget uitbetaald.

Thema Bestuur en democratie

Artikel 1. Grondwet en democratie

Budgettaire gevolgen van beleid (x € 1 000)

1	Grondwet en democratie	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Mutaties NvW en amende-ment (2)	Stand 1e suppletore begroting (3)	Mutaties 2e suppletore begroting (4)	Stand 2e suppletore begroting (5)=(3+4)
	Verplichtingen	6 788	500	12 773		11 968
	Uitgaven:	6 788	500	12 773	- 805	11 968
1.1	Apparaat	4 244		4 680	344	5 024
	a. reeds opgenomen in stand ontwerp-begroting 2009				294	
	a. Detachering Brussel				50	
	Programma-uitgaven waarvan juridisch verplicht	2 544 1 914	500	8 093	- 1 149	6 944
1.2	Programma	2 117	500	5 666	- 1 164	4 502
	a. reeds opgenomen in stand ontwerp-begroting 2009				76	
	waarvan juridisch verplicht	1 487				
	a. overboeking stemcomputers naar Gemeentefonds.				- 4 440	
	b. stemcomputers				3 900	
	c. Staatcommissie grondwet				- 700	
1.3	Kiesraad	427		2 427	15	2 442
	a. reeds opgenomen in stand ontwerp-begroting 2009				15	
	waarvan juridisch verplicht	427				
	Ontvangsten	0		300	0	300

1.2.a./1.2.b. Vanaf 2009 wordt gestemd met het potlood. Gemeenten worden gecompenseerd voor de boekwaarde van de stemcomputers via Gemeentefonds. De eenmalige compensatie van 4,4 mln. komt ten laste van artikel 1 en artikel 6.

Artikel 6. Functioneren openbaar bestuur

Budgettaire gevolgen van beleid (x € 1 000)

6	Functioneren openbaar bestuur	Stand ontwerp- begroting 2008 (1)	Stand 1e suppletore begroting (2)	Mutaties 2e suppletore begroting (3)	Stand 2e suppletore begroting (4)=(2+3)
	Verplichtingen	42 774	43 101		54 235
	Uitgaven:	42 550	42 877	11 134	54 011
6.1	Apparaat	9 490	9 357	755	10 112
	a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			1 014	
	b. apparaat			- 271	
	c. Sociaal flankerend beleid (van artikel 13.3)			12	
	Programma-uitgaven	33 060	33 520	10 379	43 899
	waarvan juridisch verplicht	29 957			
6.2	Inrichting en werking openbaar bestuur	7 807	7 907	11 731	19 638
	waarvan juridisch verplicht	5 125			
	a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			1 050	
	b. Nationale ombudsman			- 148	
	c. EU subsidies en BTW			11 596	
	d. NICIS-EUKN			75	
	e. Nationale ombudsman			148	
	f. stemcomputers			- 1 000	
	g. Subsidies politieke partijen			- 271	
	h. MR-Conferentie RVE			281	
6.3	Rechtspositie en arbeidsvoorwaardenbeleid politieke ambtsdragers	9 713	10 073	- 1 500	8 573
	waarvan juridisch verplicht	9 292			
	a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			0	
	b. Wachtgelden en pensioenen			- 1 500	
6.4	Faciliteren politieke partijen	15 540	15 540	148	15 688
	waarvan juridisch verplicht	15 540			
	a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			277	
	b. Subsidies Politieke Partijen			- 129	
	Ontvangsten	1 455	1 555	504	2 059
	a. Nationale ombudsman			148	
	b. NICIS-EUKN			75	
	c. Schonen tussenrekening GSB			281	

6.2.c. Zie voor een toelichting het overzicht belangrijkste mutaties onder paragraaf 2.1.

6.2.f. Stemcomputers. Vanaf 2009 wordt gestemd met het potlood. Gemeenten worden gecompenseerd voor de boekwaarde van de stemcomputers via Gemeentefonds. De eenmalige compensatie van 4,4 mln. komt ten laste van artikel 1 en artikel 6.

6.3.b. Wachtgelden en pensioenen. Er is een lager beroep gedaan op de diverse regelingen voor wachtgelden, pensioenen en uitkeringen voor politieke ambtsdragers.

Thema Publieke Dienstverlening en Openbare Sector

Artikel 7. Innovatie- en informatiebeleid Openbare Sector

Budgettaire gevolgen van beleid (x € 1 000)

7	Innovatie- en informatiebeleid Openbare Sector	Stand ontwerp-begroting 2008 (1)	Stand 1e suppletore begroting (2)	Mutaties 2e suppletore begroting (3)	Stand 2e suppletore begroting (4)=(2+3)
	Verplichtingen	89 054	167 515		175 294
	Uitgaven:	89 222	167 683	7 779	175 462
7.1	Apparaat	3 234	3 185	1 984	5 169
	a. reeds opgenomen in stand ontwerp-begroting 2009			1 564	
	b. Detachering Brussel			120	
	c. INAXIS			300	
	Programma-uitgaven waarvan juridisch verplicht	85 988	164 498	5 795	170 293
7.2	Verbeteren ICT-voorzieningen waarvan juridisch verplicht	44 873	60 559	8 834	69 393
	* Bijdrage baten-lastendiensten BPR	44 873			
		(2 777)			
	a. reeds opgenomen in stand ontwerp-begroting 2009			- 1 094	
	b. INAXIS			- 300	
	c. DRI/ Primagelden (desaldering)			7 228	
	d. E-overheid (van artikel 7.3)			3 000	
7.3	Instandhouden en optimaliseren ICT-voorzieningen waarvan juridisch verplicht	22 836	61 359	- 2 897	58 462
	* Bijdrage baten-lastendiensten CAS	11 747			0
		(4 868)			
	a. reeds opgenomen in stand ontwerp-begroting 2009			103	
	b. E-overheid (naar 7.2)			- 3 000	
7.4	Reisdocumenten en GBA-stelsel waarvan juridisch verplicht	18 279	42 580	- 142	42 438
	* Bijdrage baten-lastendiensten BPR	11 900			0
		(12 300)			
	a. reeds opgenomen in stand ontwerp-begroting 2009			5 558	
	b. Budgetfinanciering GBA	- 5 700		- 5 700	
	Ontvangsten	0	0	7 228	7 228
	a. DRI/Prima gelden 2008			7 228	

7.2.d. Zie voor een toelichting het overzicht belangrijkste mutaties onder paragraaf 2.1.

7.2.d./7.3.b. E-overheid. Het budget voor DigiD komt in 2008 niet geheel tot besteding doordat de doorontwikkeling van DigiD langzamer verloopt dan gepland. De middelen worden ingezet voor andere projecten in het kader van de E-overheid (Overheidsdienstenplatform, Gemeenschappelijke machtigingsvoorziening en het Nationaal Uitvoeringsprogramma dienstverlening) waar de ontwikkeling sneller verloopt dan gepland.

7.4.b. Zie voor een toelichting het overzicht belangrijkste mutaties onder paragraaf 2.1.

Artikel 10. Arbeidszaken Overheid

Budgettaire gevolgen van beleid (x € 1 000)

10 Arbeidszaken Overheid	Stand ontwerp- begroting 2008 (1)	Stand 1e suppletore begroting (2)	Mutaties 2e suppletore begroting (3)	Stand 2e suppletore begroting (4)=(2+3)
Verplichtingen	99 300	106 447		120 821
Uitgaven:	99 300	106 447	- 7 426	99 021
10.1 Apparaat	10 448	10 292	3 098	13 390
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			1 277	
b. apparaat			1 771	
d. Sociaal Flankerend beleid (van artikel 13.3)			50	
Programma-uitgaven	88 852	96 155	- 10 524	85 631
waarvan juridisch verplicht	81 618			0
10.5 Uitkeringsregelingen	77 203	77 203	- 8 869	68 334
waarvan juridisch verplicht	77 203			
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			1 131	
b. Compensatie post actieve ambtenaren (desaldering)			11 800	
c. Compensatie Post Actieve Ambtenaren			- 21 800	
10.7 Vergroten aantrekkelijkheid van de overheid als werkgever	6 565	8 665	- 300	8 365
waarvan juridisch verplicht	4 357			
a. Vertraging SCP onderzoek Werkgelegenheid Publieke Sector			- 300	
10.8 Verbeteren kwaliteit dienstverlening	5 084	10 287	- 1 355	8 932
waarvan juridisch verplicht	58			
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			- 908	
b. Veilige publieke taak			- 447	
10.9 Verbeteren kwaliteit bedrijfsvoering	0	0		0
Ontvangsten	820	820	11 800	12 620
a. Compensatie postactieven (desaldering)			11 800	

10.1.b. Apparaat. De raming wordt verhoogd om de kosten te dekken voor de verdere ontwikkeling van het nieuwe Directoraat-generaal Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk.

10.5.c. Zie voor een toelichting het overzicht belangrijkste mutaties onder paragraaf 2.1.

10.8.b. en c. Veilige Publieke Taak. De landelijke campagne voor het programma Veilige Publieke Taak loopt in 2008 vertraging op. Hierdoor wordt een deel van het budget voor het Programma niet besteed in 2008. De middelen worden in 2008 ingezet voor de pilot met camera's op ambulances en op politiewagens in Amsterdam en Haaglanden.

Artikel 11. Kwaliteit Rijksdienst

Budgettaire gevolgen van beleid (x € 1 000)

11 Kwaliteit Rijksdienst	Stand ontwerp- begroting 2008 (1)	Stand 1e suppletore begroting (2)	Mutaties 2e suppletore begroting (3)	Stand 2e suppletore begroting (4)=(2+3)
Verplichtingen	48 802	58 597		85 392
Waarvan garantieverplichtingen	608			
Uitgaven:	48 802	58 597	26 795	85 392
11.1 Apparaat	10 170	9 982	660	10 642
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			308	
b. apparaat (van artikel 11.11)			326	
c. Sociaal flankeren beleid (van artikel 13.3)			26	
Programma-uitgaven	38 632	48 615	26 135	74 750
waarvan juridisch verplicht	25 882			
11.2 Professioneel topmanagement	15 130	17 052	- 725	16 327
waarvan juridisch verplicht	13 967			
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			417	
b. TMG functies bij VROM			- 142	
d. Vertraging implementatie			- 1 000	
11.5 Garantieregelingen	0	0		0
11.6 Goed functionerend personeel	13 460	16 968	2 000	18 968
waarvan juridisch verplicht	5 055			
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			3 500	
b. apparaat			- 1 500	
11.7 Goed functionerende organisatie	3 068	7 621	12 022	19 643
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			3 287	
b. Inspectieraad VROM			235	
c. Rijksmobiliteitsorganisatie (desaldering)			1 300	
d. VRD Project E-Inspectie			6 200	
e. VRD inspectie benchmark			1 000	
11.8 Goed functionerende informatie voorziening en HRM-functie	0	0		0
* Bijdrage baten-lastendiensten P-Direkt				
11.9 Kwaliteit informatievoorziening Rijk	6 635	6 635	11 088	17 723
waarvan juridisch verplicht	6 635			
a. Vaststelling jaarplan Bundeling bijdrage departementen			1 113	
b. Vaststelling jaarplan			75	
c. Digitale werkomgeving			8 900	
d. VRD Project vorm.dir.			800	
e. VRD project intr. Gateway			200	
11.10 Bevorderen kwaliteit HRM-functie	339	339		339
waarvan juridisch verplicht	225			
11.11 Inkoop, facilitaire zaken en huisvestingsbeleid Rijk			1 750	1 750
a. overeenkomst regiebureau inkoop rijk			1 726	
b. apparaat (naar artikel 11.1)			- 326	
c. RGD bijdrage rijkshuisvesting			350	
Ontvangsten	367	877	8 315	9 192
a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			6 665	
a. Rijksmobiliteitsorganisatie			1 300	
b. RGD Bijdrage Rijkshuisvesting			350	

11.2.d. Vertraging implementatie. Gedurende het jaar 2008 is gezocht naar het meest effectieve instrumentarium voor de implementatie van het beleidsdoel. De planvorming is thans gereed. De besteding van middelen zal in het begrotingsjaar 2009 aanvangen.

11.6.b. Apparaat. Om uitgaven te dekken voor de verdere ontwikkeling van het Directoraat-generaal Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk is een reallocatie noodzakelijk. Deze uitgaven zijn niet door vernieuwing rijksdienst middelen gedekt en waren niet voorzien in de ontwerpbegroting.

11.7.c. Rijksmobiliteitsorganisatie. In de begroting voor 2008 was (nog) geen rekening gehouden met de opbrengsten en uitgaven die voortkomen uit de (shared service) dienstverlening op het gebied van mobiliteit aan de departementen. (o.a. Loopbaanbegeleiding en het verzorgen van div. trainingen).

11.7.d. Zie voor een toelichting het overzicht belangrijkste mutaties onder paragraaf 2.1.

11.7.e. Vernieuwing Rijksdienst Project Benchm. Beleid. De ministerraad van 24 oktober 2008 heeft de claim op de middelen in het kader van de vernieuwing rijksdienst gehonoreerd. Ministerie van Financiën boekt de toegewezen middelen voor 2008 over van de aanvullende post.

11.9.c. Zie voor een toelichting het overzicht belangrijkste mutaties onder paragraaf 2.1.

11.11.a. Overeenkomst Regiebureau Inkoop Rijk. Per 1 september is het Regiebureau Inkoop Rijk (RIR) overgekomen van het ministerie van Economische Zaken naar ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2.3 De niet-beleidsartikelen

Artikel 12. Algemeen

Budgettaire gevolgen van beleid (x € 1 000)

12 Algemeen	Stand ontwerp- begroting 2008 (1)	Mutaties NVW en amende- ment (2)	Stand 1e suppletore begroting (3)	Mutaties 2e suppletore begroting (4)	Stand 2e suppletore begroting (5)=(3+4)
Verplichtingen	91 903	- 500	104 132		103 786
Uitgaven:	91 903	- 500	104 132	- 346	103 786
12.1 Apparaat	81 956	- 500	94 185	- 640	93 545
* Bijdrage baten-lastendienst P-Direkt	(2 364)				
a. reeds opgenomen in stand ontwerp- begroting 2009				1 449	
b. Overheveling budget internationale samenwerking (naar artikel 4.6)				772	
c. Trainees				432	
d. Sociaal flankerend beleid (van artikel 13.3)				567	
e. Inrichting Schenkade				1 000	
f. Verhuiskosten AIVD (inclusief FPU-kosten) (naar artikel 5.1)				- 4 562	
g. Overig				- 298	
12.2 Bijdrage functionele kosten Koninklijk Huis	9 947		9 947	294	10 241
a. reeds opgenomen in stand ontwerp- begroting 2009				294	
Ontvangsten	983		9 395	1 927	11 322
a. Inrichting Schenkade				1 000	
b. Ontvangsten project pilot video				927	

12.1 .e. Huisvesting P-direkt. Ontvangst van P-Direkt voor de inrichting van de huisvesting.

12.1.f. Overlopende kosten en FPU-kosten AIVD. Zie voor een toelichting het overzicht belangrijkste mutaties onder paragraaf 2.1.

Artikel 13. Nominaal en onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid (x € 1 000)

13	Nominaal en onvoorzien	Stand ontwerp- begroting 2008 (1)	Stand 1e suppletore begroting (2)	Mutaties 2e suppletore begroting (3)	Stand 2e suppletore begroting (4)=(2+3)
	Verplichtingen	- 2 060	50 729		223
	Uitgaven:	- 2 060	50 729	- 50 506	223
13.1	Loonbijstelling	0	32 077	- 32 077	0
	a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			- 32 077	
13.2	Prijsbijstelling	0	18 400	- 18 400	0
	a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			- 18 400	
13.3	Onvoorzien	- 2 060	252	- 29	223
	a. reeds opgenomen in stand ontwerpbegroting 2009			752	
	b. sociaal flankerend beleid			- 781	
	Ontvangsten	0	0	0	0